

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 65/11
Λουξεμβούργο, 30 Ιουνίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-212/08
Zeturf Ltd κατά Premier ministre

Ένα μονοπώλιο των ιπποδρομιακών στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου μπορεί να δικαιολογηθεί αν επιδιώκει κατά συνεπή και συστηματικό τρόπο τον σκοπό της καταπολεμήσεως των κινδύνων που εγκυμονούν τα τυχερά παίγνια

Οι επιπτώσεις επί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, τις οποίες επιφέρει ένα τέτοιο μονοπώλιο, πρέπει να εκτιμώνται σε σχέση με το σύνολο των διαύλων εμπορίας των στοιχημάτων αυτών

Η γαλλική ρύθμιση απονέμει στον όμιλο οικονομικού σκοπού Pari Mutuel Urbain (PMU) μονοπώλιο για τη διαχείριση των ιπποδρομιακών στοιχημάτων εκτός ιπποδρομίου ¹.

Τον Ιούλιο του 2005, η Zeturf Ltd, εταιρία μαλτέζικου δικαίου η οποία παρέχει υπηρεσίες σχετικές με ιπποδρομιακά στοιχήματα μέσω Διαδικτύου, ζήτησε από τις γαλλικές αρχές την κατάργηση της ως άνω ρυθμίσεως. Η Zeturf έχει άδεια εκμεταλλεύσεως χορηγηθείσα από τη μαλτέζικη ρυθμιστική αρχή σχετικά με τον τομέα των τυχηρών παιγνίων και προτείνει, μεταξύ άλλων, στοιχήματα επί γαλλικών ιπποδρομιών μέσω της ιστοσελίδας της στο Διαδίκτυο.

Το Conseil d'État (Γαλλία), το οποίο επελήφθη της ένδικης διαφοράς, ερωτά το Δικαστήριο αν αυτό το πρόσκομμα για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, το οποίο δημιουργεί η γαλλική ρύθμιση σχετικά με τα ιπποδρομιακά στοιχήματα, είναι δικαιολογημένο. Εν προκειμένω είναι επίμαχο, επίσης, το ζήτημα αν η δικαιολόγηση των επιπτώσεων επί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών πρέπει να εκτιμάται μόνον από την άποψη των περιορισμών που επιβάλλονται στην προσφορά ιπποδρομιακών στοιχημάτων μέσω Διαδικτύου ή από την άποψη του συνόλου του τομέα των ιπποδρομιακών στοιχημάτων, ανεξάρτητα από τη μορφή υπό την οποία αυτά προτείνονται στους παίκτες και υπό την οποία παρέχεται στους εν λόγω παίκτες πρόσβαση στα στοιχήματα αυτά.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερα να καθορίζουν τους σκοπούς της πολιτικής τους στον τομέα των τυχηρών παιγνίων και, ενδεχομένως, να προσδιορίζουν με ακρίβεια το επίπεδο της επιδιωκόμενης προστασίας. Όπως έχει δεχθεί το Δικαστήριο με τη νομολογία του, κράτος μέλος το οποίο επιδιώκει την εξασφάλιση ενός ιδιαίτερου υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών στον τομέα των τυχηρών παιγνίων μπορεί να θεωρεί ότι μόνον η χορήγηση αποκλειστικών δικαιωμάτων σε έναν και μοναδικό οργανισμό που υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο εκ μέρους των δημοσίων αρχών παρέχει τη δυνατότητα να ελέγχονται οι κίνδυνοι που εγκυμονεί ο εν λόγω τομέας και να επιδιώκεται η επίτευξη του σκοπού αποτροπής του ενδεχομένου ενθαρρύνσεως υποβολής σε υπερβολικά υψηλές δαπάνες για παίγνια και καταστολής της εξαρτήσεως από αυτά κατά αρκούντως αποτελεσματικό τρόπο.

Συναφώς, το Δικαστήριο προβαίνει σε δύο διευκρινίσεις όσον αφορά την εξακρίβωση των επιδιωκόμενων από την εθνική ρύθμιση σκοπών και τον έλεγχο που πράγματι ασκούν οι δημόσιες αρχές επί του PMU.

Όσον αφορά τους **επιδιωκόμενους σκοπούς**, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία που του παρασχέθηκαν, η γαλλική ρύθμιση επιδιώκει, ιδίως, την επίτευξη

¹ Νόμος της 2ας Ιουνίου 1891 (*Bulletin des lois* 1891, αριθ. 23707) και κανονιστικό διάταγμα 97-456, της 5ης Μαΐου 1997, σχετικά με τις εταιρίες ιπποδρομιών και το αμοιβαίο στοιχείο (*Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας [JORF]* της 8ης Μαΐου 1997, σ. 7012).

δύο σκοπών: αφενός, την καταπολέμηση της απάτης καθώς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στον τομέα των ιπποδρομιακών στοιχημάτων και, αφετέρου, την προστασία της κοινωνικής τάξεως, λαμβανομένων υπόψη των συνεπειών των τυχηρών παιγνίων επί των ατόμων και της κοινωνίας. Οι σκοποί αυτοί μπορούν να δικαιολογηθούν, κατ' αρχήν, την ύπαρξη προσκομμάτων για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των τυχηρών παιγνίων. Ωστόσο, η καθιέρωση ενός τόσο περιοριστικού μέτρου όσο το μονοπώλιο δικαιολογείται μόνον όταν επιδιώκεται η εξασφάλιση ενός ιδιαίτερου υψηλού επιπέδου προστασίας, σε σχέση με τους εν λόγω σκοπούς. Κατά συνέπεια, απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι εθνικές αρχές αποσκοπούσαν πράγματι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, στην εξασφάλιση ενός τέτοιου ιδιαίτερου υψηλού επιπέδου προστασίας και αν, με γνώμονα αυτό το επιδιωκόμενο επίπεδο προστασίας, η καθιέρωση μονοπωλίου ήταν αναγκαία.

Όσον αφορά τον έλεγχο των δραστηριοτήτων του PMU, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι είναι καταφανές ότι υφίσταται ένας ιδιαίτερος υψηλός βαθμός κρατικού ελέγχου επί της διοργάνωσης των ιπποδρομιακών στοιχημάτων στη Γαλλία. Συγκεκριμένα, το Γαλλικό Δημόσιο ασκεί άμεσο έλεγχο επί της λειτουργίας του επιχειρηματικού φορέα που κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα, επί της διοργάνωσης των εκδηλώσεων ως προς τις οποίες τοποθετούνται τα στοιχήματα, επί των ειδών των επιτρεπόμενων στοιχημάτων και επί των διαύλων διανομής τους, συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας των κερδών σε σχέση με τα χρηματικά ποσά που τοποθετούνται, καθώς και της διεξαγωγής και της εποπτείας των εν λόγω προβλεπομένων από τον νόμο δραστηριοτήτων.

Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι **εθνική νομοθεσία είναι κατάλληλη να διασφαλίσει την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών** –καταπολέμηση των εγκληματικών ενεργειών και των περιπτώσεων εξαπατήσεως και προστασία της κοινωνικής τάξεως– **μόνον αν σκοπεί πράγματι στην επίτευξή τους κατά συνεπή και συστηματικό τρόπο**. Κατά συνέπεια, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει, ιδίως υπό το πρίσμα της εξελίξεως της αγοράς των τυχηρών παιγνίων στη Γαλλία, αν οι κρατικοί έλεγχοι των δραστηριοτήτων του PMU ασκήθηκαν όντως προς επιδίωξη, κατά συνεπή και συστηματικό τρόπο, των σκοπών στους οποίους αποβλέπει η καθιέρωση του συστήματος αποκλειστικότητας υπέρ του PMU.

Όσον αφορά το ζήτημα αν η αγορά των ιπποδρομιακών στοιχημάτων μέσω Διαδικτύου μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι διαφορετική από το σύνολο του τομέα αυτού, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το Διαδίκτυο αποτελεί έναν απλό δίαυλο προσφοράς τυχηρών παιγνίων. Επομένως, η αγορά των ιπποδρομιακών στοιχημάτων θα πρέπει, κατ' αρχήν, να εξετάζεται στο σύνολό της, ανεξάρτητα από το ζήτημα αν τα επίμαχα στοιχήματα προτείνονται μέσω των παραδοσιακών διαύλων, ήτοι μέσω των χερσαίων σημείων διαθέσεως, ή μέσω Διαδικτύου. Έτσι, το εθνικό δικαστήριο θα πρέπει να εξετάζει τυχόν περιορισμό της δραστηριότητας συλλογής στοιχημάτων ανεξάρτητα από τον φορέα υποδομής μέσω του οποίου συνομολούνται τα εν λόγω στοιχήματα.

Συναφώς, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να τονίσει ορισμένες ιδιαιτερότητες σχετικά με την προσφορά τυχηρών παιγνίων μέσω Διαδικτύου. Έτσι, το Δικαστήριο παρατήρησε, μεταξύ άλλων, ότι, λόγω της ελλείψεως άμεσης επαφής μεταξύ του καταναλωτή και του επιχειρηματικού φορέα, τα προσβάσιμα μέσω Διαδικτύου τυχηρά παίγνια ενέχουν κινδύνους διαφορετικής φύσεως και σημαντικότερους σε σχέση προς τις παραδοσιακές αγορές των παιγνίων αυτών όσον αφορά τυχόν απάτες εκ μέρους των επιχειρηματικών φορέων σε βάρος των καταναλωτών. Εξάλλου, η ιδιαίτερη διευκόλυνση και η διαρκής δυνατότητα προσβάσεως των προσφερομένων μέσω Διαδικτύου παιγνίων, καθώς και το τυχόν μεγάλο μέγεθος και η συχνότητα της προσφοράς αυτής διεθνούς χαρακτήρα, σε περιβάλλον το οποίο, επιπλέον, χαρακτηρίζεται από απομόνωση του παίκτη, ανωνυμία και απουσία κοινωνικού ελέγχου, αποτελούν παράγοντες δυνάμενους να ευνοήσουν την αύξηση της εξαρτήσεως από τα τυχηρά παίγνια και της υπερβολικής δαπάνης που συνδέεται με αυτά και, συνεπώς, να αυξήσουν τις συναφείς αρνητικές κοινωνικές και ηθικές συνέπειες.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι, προκειμένου να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις επί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, τις οποίες επιφέρει ένα σύστημα που καθιερώνει καθεστώς αποκλειστικότητας για τη διοργάνωση των ιπποδρομιακών στοιχημάτων, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το σύνολο των διαύλων εμπορίας των στοιχημάτων αυτών, εκτός αν η χρήση του Διαδικτύου έχει ως συνέπεια την αύξηση των κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με τα

σχετικά τυχηρά παίγνια, και πέραν των υφιστάμενων κινδύνων όσον αφορά τα τυχηρά παίγνια που διατίθενται στο εμπόριο μέσω παραδοσιακών διαύλων.

Επομένως, στην περίπτωση εθνικής ρυθμίσεως όπως η ισχύουσα κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, η οποία εφαρμόζεται καθ' όμοιο τρόπο επί της προσφοράς ιπποδρομιακών στοιχημάτων μέσω Διαδικτύου και επί της προσφοράς ιπποδρομιακών στοιχημάτων μέσω παραδοσιακών διαύλων και ως προς την οποία ο εθνικός νομοθέτης δεν έκρινε ότι ήταν αναγκαίο να προβεί σε διάκριση μεταξύ των διαφόρων διαύλων εμπορίας, **οι επιπτώσεις επί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών πρέπει να εκτιμώνται από την άποψη των περιορισμών που επέρχονται επί του συνόλου του τομέα των ιπποδρομιακών στοιχημάτων.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582